

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี)
Guidelines for Developing Participation in Educational Institution
Administration in the 21st Century of the Basic Education
Commission under the Municipal Administration in Lower
Northeastern Provinces Zone 2 (Sisaket, Yasothon, Amnat Charoen,
Ubon Ratchathani)

ปธานิน เทียมแสน¹ สุรศักดิ์ ศรีกระจำง² และ ประกาศิต อานุภาพแสนยากร³
Patanin Tiemsan¹ Surasak Srikrachang² and Pakasit Arnupharbsaenyakorn³

Received : February 4, 2025; Revised : April 17, 2025; Accepted : June 12, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ตำแหน่ง คือ ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 107 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.989 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการทดสอบค่าเอฟ ส่วนการวิจัย

^{1,2,3} ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ; Master of Education, Degree Educational Administration, Sisaket Rajabhat University; e-mail : stu6530117111@sskru.ac.th

เชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ตัวแทนครู องค์กรชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับรางวัลด้านใดด้านหนึ่งในระดับประเทศหรือได้รับรางวัลการบริหารสถานศึกษาดีเด่น รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ $= 0.978$ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาแบบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีระดับความคิดเห็นมาก รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) จำแนกตามตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานศึกษาควรจัดทำโครงการในการพัฒนาวิชาการหรือเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาไปนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมติดตาม ตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทในการร่วมดำเนินงาน 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมประชุม

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

Abstract

This research aimed to 1) study the level of participation in the management of 21st century educational institutions, 2) compare the participation in the management of 21st century educational institutions, and 3) study the guidelines for developing the participation in the management of 21st century educational institutions of the Basic Education Commission under the municipality in the lower northeastern provinces group 2 (Sisaket, Yasothon, Amnat Charoen, Ubon Ratchathani). Quantitative: 107 representatives of the Basic Education Commission in 3 positions: teacher representatives, community organization representatives, and qualified persons, were selected by purposive sampling. The data collection instrument was a questionnaire with a reliability of 0.989 for the whole questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. Qualitative: 12 representatives of teachers, community organizations, and qualified persons who received awards in any field at the national level or received awards for outstanding educational institution management, were selected by purposive sampling. The data collection instrument was an interview with a reliability of 0.978 for the whole questionnaire. The content analysis was an essay.

The research results found that :

1. Participation in the management of 21st century educational institutions by the committee of basic education institutions under municipalities in the lower northeastern provinces group 2 (Sisaket, Yasothon, Amnat Charoen, Ubon Ratchathani) in all 4 aspects, overall, had high opinions. When considering each aspect, it was found that academic administration had high opinions, followed by general administration, personnel administration, and budget administration, respectively.

2. The results of comparing the participation of the committee of basic education institutions under municipalities in the lower northeastern provinces group 2 (Sisaket, Yasothon, Amnat Charoen, Ubon Ratchathani) classified by the position of the committee of basic education institutions found that different positions, education levels, and experiences as committee members of basic education institutions were significant. The participation of the

committee of basic education institutions under municipalities in the lower northeastern provinces group 2, overall and in each aspect, was significantly different at the 0.01 level.

3. Guidelines for developing participation in the management of 21st century educational institutions by the committee of basic education institutions under municipalities In the lower northeastern provinces group 2 (Sisaket, Yasothon, Amnat Charoen, Ubon Ratchathani) as follows: 1) Academic administration: It was found that educational institutions should create projects to develop academics or disseminate and publicize the academic operations of educational institutions to present at the meetings of the Basic Education Commission on a regular basis. 2) Budget administration: It was found that educational institutions allowed the Basic Education Commission to participate in monitoring and inspecting the budget expenditure of educational institutions and evaluating the efficiency of budget expenditure. 3) Personnel administration: It was found that educational institutions allowed the Basic Education Commission to participate in the operations. 4) General administration: It was found that educational institutions should create an annual operational plan for educational institutions to be efficient and effective. The Basic Education Commission should be invited to attend meetings.

Keywords : Participation, 21st century educational institution management, Basic Education Commission, Lower Northeastern Provinces Group 2

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองคิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสมและต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ

และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อำตอนกลอย, 2556 : 6)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่า มีการดำเนินการในสถานศึกษาไม่มากเท่าที่ควรอาจเป็นเพราะราชการไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนมีภาระกิจของตนเองอยู่แล้ว ไม่มีเวลาพอที่จะทุ่มเทต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับความไม่ชัดเจนของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ค่อยมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากคณะกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและสภาพความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจที่เป็นปัญหาของสังคมไทย ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำมาหากิน ไม่มีเวลาพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเท่าที่ควรและอาจเนื่องมาจากกฎหมายการกระจายอำนาจในปัจจุบันยังมีการกระจายอำนาจให้คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานน้อย การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนยังมีปัญหา เนื่องจากผู้ปกครองไม่ทราบว่าจะไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนได้อย่างไร แต่ยังมีความต้องการช่วยเหลือลูก ๆ ในเรื่องการเรียน บางรายติดภาระด้านการงานจึงไม่ได้เข้าร่วมประชุมส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง เป็นเพียงการรับทราบนโยบายของทางสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนบริจาคทรัพย์สินเท่านั้นแต่ยังไม่ได้เข้ามามีบทบาทร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลอย่างจริงจัง เป็นสาเหตุให้การดำเนินการของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง (ทองม้วน ศรีเจริญ, 2562 : 68 – 70)

จากเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับใด มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานสำหรับสร้างคุณภาพการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศโดยกระบวนการมีส่วนร่วมมีการสนับสนุน กำกับ ติดตามที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทาง เพื่อนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี)
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) จำแนกตามตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเชิงปริมาณ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในตำแหน่งของผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ตำแหน่ง คือ ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 107 คน และกลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ ตัวแทนครู องค์กรชุมชนและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านใดด้านหนึ่งในระดับประเทศหรือได้รับรางวัลการบริหารสถานศึกษาดีเด่น รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ตัวแทนครู องค์กรชุมชนและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านใดด้านหนึ่งในระดับประเทศหรือได้รับรางวัลการบริหารสถานศึกษาดีเด่น รวม 4 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 2 “รัชมังคลาานุสรณ์” จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 คน โรงเรียนเทศบาล 1 สุขวิทยากรตั้งตรงจิตร 15 จังหวัดยโสธร จำนวน 3 คน โรงเรียนเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ (พุทธอุทยาน) จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 3 คน และโรงเรียนเทศบาลบ้านหนองตาโพน

มิตรภาพที่ 5 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ : แบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ ลีเคิร์ท

เชิงคุณภาพ : แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ศึกษาเอกสาร แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แยกออกเป็น การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา การทดสอบค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ในแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และเนื้อหา (Content Validity) ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป อยู่ระหว่าง 0.60–1.00

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ได้ค่า Try-Out เท่ากับ 0.989

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการวิจัยและสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

เชิงปริมาณ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และ แปลผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบอิสระ (t – test Independent) และสถิติทดสอบค่าเอฟ (F – test)

เชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน (n=107)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ผู้แทนครู	19	17.76
ผู้แทนองค์กรชุมชน	19	17.76
ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	69	64.48

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	16.82
ปริญญาตรี	68	63.55
สูงกว่าปริญญาตรี	21	19.63
3. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ไม่เกิน 4 ปี	23	21.50
มากกว่า 4 ปี	84	78.50
รวม	107	100.00

จากตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 107 คน จำแนกตาม ตำแหน่ง ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนมากเป็นผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ คิดเป็นร้อยละ 64.48 รองลงมา คือ ผู้แทนครูและผู้แทนองค์กรชุมชน คิดเป็นร้อยละ 17.76 มีระดับการศึกษา ส่วนมากเป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.55 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.63 และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.82 และมีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนมาก มีประสบการณ์มากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.50 รองลงมาคือ ไม่เกิน 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.50 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.44	0.36	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.32	0.47	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.36	0.39	มาก
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.38	0.41	มาก
รวม	4.38	0.27	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

(ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.36) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.41) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.39) และด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

3. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วุฒិการศึกษและประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แหล่งความผันแปร	SS	df	MS	F	P
1. การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.068	2	0.034	0.293	0.004
	ภายในกลุ่ม	12.038	104	0.116		
	รวม	12.106	106			
2. การบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.002	2	0.001	0.007	0.000
	ภายในกลุ่ม	18.415	104	0.177		
	รวม	18.417	106			
3. การบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.058	2	0.029	0.251	0.001
	ภายในกลุ่ม	12.067	104	0.116		
	รวม	12.125	106			
4. การบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	0.040	2	0.020	0.168	0.001
	ภายในกลุ่ม	12.382	104	0.119		
	รวม	12.422	106			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.012	2	0.006	0.062	0.000
	ภายในกลุ่ม	10.190	104	0.098		
	รวม	10.202	106			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความแปรปรวนเพื่อการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ ผันแปร	SS	df	MS	F	P
1. การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.034	2	0.017	0.148	0.003
	ภายในกลุ่ม	12.071	104	0.116		
	รวม	12.106	106			
2. การบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.107	2	0.053	0.303	0.001
	ภายในกลุ่ม	18.310	104	0.176		
	รวม	18.417	106			
การบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.056	2	0.028	0.243	0.000
	ภายในกลุ่ม	12.069	104	0.116		
	รวม	12.125	106			
การบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	0.004	2	0.002	0.018	0.000
	ภายในกลุ่ม	12.418	104	0.119		
	รวม	12.422	106			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.020	2	0.010	0.100	0.000
	ภายในกลุ่ม	10.183	104	0.098		
	รวม	10.202	106			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ความแปรปรวนเพื่อการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

(ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ไม่เกิน 4 ปี		มากกว่า 4 ปี		t	P - Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.48	0.36	4.44	0.34	0.518	0.000
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.37	0.36	4.33	0.43	0.380	0.000
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.37	0.38	4.36	0.33	0.081	0.000
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.43	0.35	4.44	0.34	0.065	0.000
รวมเฉลี่ย	4.41	0.32	4.39	0.31	0.073	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกันมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรจัดทำโครงการในการพัฒนาวิชาการหรือเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รายงาน การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาไปนำเสนอในที่ประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อชี้แจงกิจกรรม ความจำเป็น ความขาดแคลนที่ต้องการของความช่วยเหลือจากการประสานงานขอความร่วมมือกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้พัฒนางานวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษาจัดทำแผนงาน โครงการที่ระบุถึงการใช้จ่าย งบประมาณ เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนดำเนินการใช้งบประมาณและเสนอ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนดำเนินงานให้รับทราบและขอความเห็นชอบ อนุมัติ ให้สามารถดำเนินการใช้จ่ายได้ตามแผนงานที่วางไว้และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่าง ละเอียดเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น มีการรายงานผลการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นประจำทั้งก่อนการดำเนินงาน

ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเปิดโอกาสให้ทางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แสดงความคิดเห็น เข้ามาร่วมวางแผน เพื่อกำหนดตำแหน่งบุคลากรตามความขาดแคลน การเห็นชอบการขอย้ายบุคลากรและการงาน แผนอัตรากำลังล่วงหน้า เพื่อสรรหาบุคคลเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องกับความต้องการของ สถานศึกษาและสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาท ในการร่วมดำเนินงานกับทางสถานศึกษาและร่วมประเมินผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษามีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้า ร่วมประชุม เพื่อวิเคราะห์บริบท ความต้องการ ความจำเป็นและความเป็นไปได้ของสถานศึกษาและ ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และอนุมัติให้ความ เห็นชอบต่อไป สถานศึกษามีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมประชุมก่อนการ จัดกิจกรรมและร่วมในกิจกรรมที่ทางสถานศึกษาที่จัดขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการ บริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลและ

ด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ค่อยเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนและส่วนใหญ่สถานศึกษาจะเสนอผลงานต่าง ๆ ให้ทราบ โดยมีบุคลากรเป็นผู้ดำเนินการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่ได้เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในกาติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา เนื่องด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้อิสระในการดำเนินงานของบุคลากรจึงไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้านการบริหารบุคคลในทุกกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์ โมลางาม (2564 : 49 – 63) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนพร รัตนสุวรรณ (2564 : 1-2) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ วรุณี ต๊ะคำวรรณ (2565 : 72 – 73) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมืองในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ดังนี้

- 1) จำแนกตามตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลให้ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนองค์กรชุมชนแตกต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วนิดา หรีกประโคน (2563 : 83 – 85) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและผู้แทนชุมชนที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน พบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นแตกต่างกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนั้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น

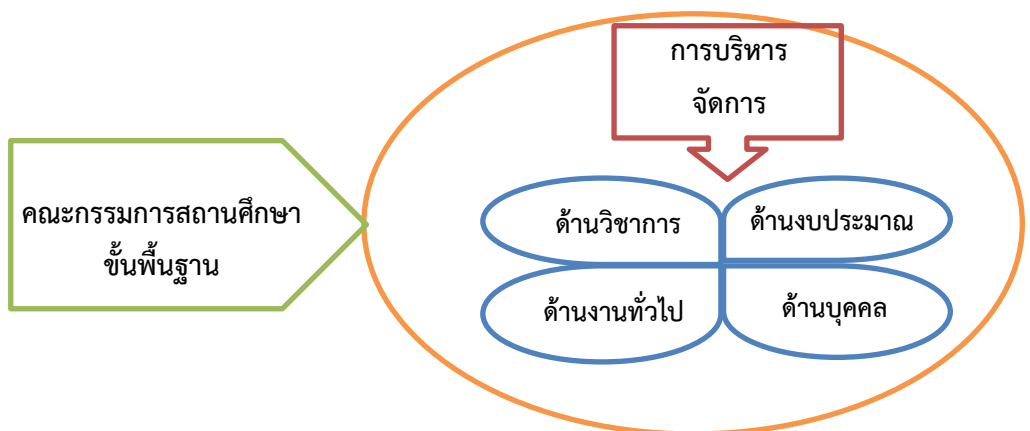
เพราะว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลให้ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับระดับการศึกษาปริญญาตรีแตกต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วนิดา หริกประโคน (2563 : 83 – 85) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและผู้แทนชุมชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนาพร รัตนสุวรรณ (2564 : 1-2) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานศึกษาควรจัดทำโครงการในการพัฒนาวิชาการหรือเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รายงาน การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาไปนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อชี้แจงกิจกรรม ความจำเป็น ความขาดแคลนที่ต้องการของความช่วยเหลือจากการประสานงานขอความร่วมมือกับชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ (2565 : 72–73) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการ สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและควรนำคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาดูงานสถานศึกษาอื่น จัดทำคู่มือบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่คณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและควรแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรรมการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและควรมีข้อมูลประกอบการพิจารณาครอบคลุมทุกประเด็นตามวาระการประชุม 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า สถานศึกษาควรจัดทำแผนงาน โครงการที่ระบุถึงการใช้

จ่ายงบประมาณ เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนดำเนินการใช้งบประมาณและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนดำเนินงานให้รับทราบและขอความเห็นชอบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุจิตรา ประจิมูล (2563 : 86 – 87) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานงบประมาณ ร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำแผนและกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยคณะกรรมการจะต้องมีส่วนร่วมในการรับทราบ แนะนำ เสนอแนวทางการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทั้งบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไป สร้างขวัญกำลังใจครูและบุคลากรวางแผนระยะตมทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและช่วยเหลือในการประสานงานต่าง ๆ ให้กับสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า สถานศึกษาได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเปิดโอกาสให้ทางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แสดงความคิดเห็น เข้ามาร่วมวางแผนเพื่อกำหนดตำแหน่งบุคลากรตามความขาดแคลน การเห็นชอบการขอย้ายบุคลากรและการทำงานแผนอัตรากำลังล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Goin (1992 : 378) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและ ครูใหญ่ในการบริหารงานโรงเรียน ตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการบริหารบุคคลเป็นกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย วางแผนกำลังคน การสรรหาและเลือกสรร การธำรงรักษาบุคลากร การพัฒนาให้บุคลากรก้าวหน้า การควบคุม การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้พ้นจากงานโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้คนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า สถานศึกษามีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมประชุมเพื่อวิเคราะห์บริบท ความต้องการ ความจำเป็นและความเป็นไปได้ของสถานศึกษาและร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และอนุมัติให้ความเห็นชอบต่อไปและมีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ (2565 : 72 – 73) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมสถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและควรนำคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาดูงานสถานศึกษาอื่น จัดทำคู่มือบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่คณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

ผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ให้มีคุณภาพที่เป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อสร้างคุณภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สนับสนุน คอยช่วยเหลือ ตลอดทั้งกำกับ ติดตาม เพื่อที่นำไปสู่เป้าหมายปลายทาง คือ การพัฒนาสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 สังกัดเทศบาลเมืองในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในยุคปัจจุบันได้

ภาพที่ 1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในลำดับมาก ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและมีการกำกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาและมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาระบบการวัดผลประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในลำดับมาก ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้ความสำคัญแก่การคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ในการกำกับ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาครอบคลุมเป้าหมายอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดและส่งเสริมการพัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ค้นพบมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสังกัดอื่น

3. ควรมีการศึกษาเชิงลึกในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ทองม้วน ศรีเจริญ. (2562). การศึกษาปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทัศนีย์ โมलगาม. (2564). “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี.” *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(1): 49–63.
- รัตนพร รัตนสุวรรณ. (2564). “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.” *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน*. 6(3): 1-2.

- วนิดา หริกประโคน. (2563). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ. (2565). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สมหมาย อ่าดองลอย. (2556, มกราคม-มิถุนายน). “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7(1) : 1-6.
- สุจิตรา ประจกุล. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Goin. (1992). Teacher and Principal Involvement in Managing Site – based Elementary School Improvements. McGraw – Hill.

